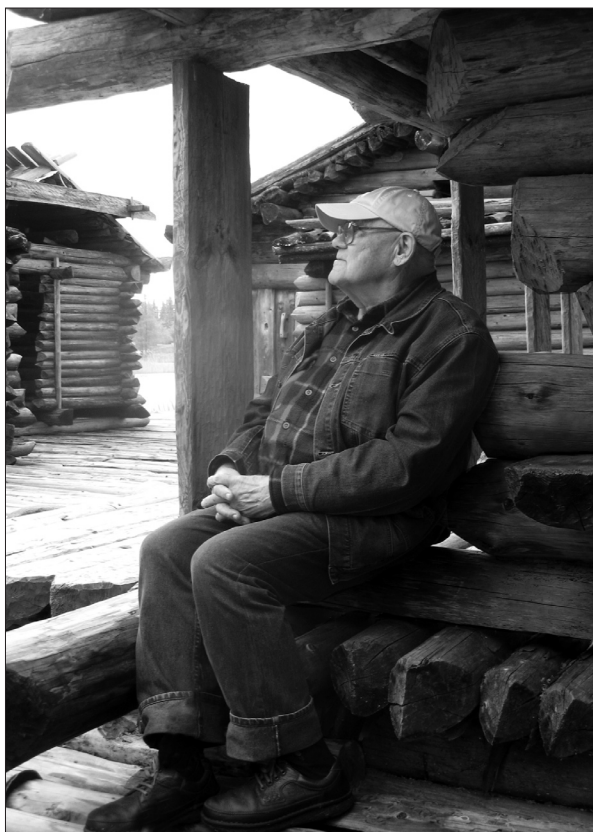

PERSONĀLIJAS

Sveicam jubilejā

ARHEOLOGAM
LATVIJAS ZA GODA DOKTORAM
JĀNIM APALAM – 80

Jānis Apals Āraišu ezerpilī 2009. gadā

Šogad 17. septembrī uz savas dzīves 80 gadiem atskatās viens no kolēģu visvairāk cienītajiem arheologiem Jānis Apals.

Mēs, arheologi, esam paraduši visu notiekošo novietot uz laika ass. Precīzi, noteiktā vietā. Tā mēs hronoloģiskā secībā kārtojam senlietas, numurējam kārtas kultūras slāņi, tā sarindojam notikumus un cilvēku

mūžus. Ir gadskaitļi, kurus atceramies, nakts vidū pamodināti, ir arī tādi, kuri rūpīgi jāpārbauda “rakstos”. Šī nu ir tā reize, kad uzrakstīto ciparu, kas iezīmē jubilāra līdz šim nodzīvotos gadus, gribas pārbaudīt vēl un vēl. Kaut kā neticas. Kaut kas šķiet nepareizi. Bet viss ir pareizi. Ja cilvēks dzīvo bagātu, aizrautīgu, atklājumiem pilnu dzīvi, par kuru pats spēj arī priecāties, gadi skrien ātri, viegli un nemanāmi. Un vai tiem kāda nozīme? Ja nu vienīgi, lai visu hronoloģiski pareizi sakārtotu un draugiem un kolēģiem būtu iemesls Tev paspiest roku.

Jāņa Apala zinātnieka devums ir augstu novērtēts – 1995. gadā par Āraišu ezerpils izpēti un rekonstrukciju viņš saņēmis Spīdolas balvu, kopš 1997. gada viņš ir Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktors, kopš 2009. gada Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks, bet 2000. gadā – 70 gadu jubilejā – sērijā “Latvijas vēsturnieki” iznāca Jānim Apalam veltīts kolēģu sarakstīts rakstu krājums. Tomēr augstākais apbalvojums zinātniekam vienmēr būs tas, kas paliks pēc viņa. Zinātniskās atziņas bieži nedzīvo ilgi. Nāk jauni pētījumi, jaunas atziņas. Zinātnieka darbu var salīdzināt ar kāpņu gatavošanu, kur katrs veido savu pakāpienu, lai nākamais varētu tikt augstāk. Un tikai retajam ir lemts atklāt un izveidot ko tādu, kas līdzinās smailei. Jānim šajā ziņā ir veicies. Nedaudz pārfrāzējot Krišjāni Baronu, varam teikt: “Tev pieminēklis no Āraišiem jau celts, un nerūsēs šis tautas zelts!” Tāpat nerūsēs arī kolēģu cieņa un atzinība.

Laimīgus un radošus nākamus dzīves gadus, Jāni!

Guntis Zemītis